

סקירה כללית

כתוב "מים" בקשר לדם בהמה - מזה לומדים שדם בהמה, כמו מים, אין צריך כיסוי.
אך דם אינו כמים, לגבי שאפשר לטבול בו, כי יש מיעוט.

פסוק

1. "וזבחת מבקר ומצאנך ... רק חזק לבלתי אכל הדם ... על הארץ תשפכנו כמים"
2. "אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור"

קושיא

מדוע אין לומדים כיסוי הדם לבהמה מחיה כיון שבהמה בכלל חיה
(כמו שחיה בכלל בהמה ולומדים מזה סימני כשרות לחיה)?

תירוץ

בפסוק הראשון הנ"ל המדבר בדם בהמה כתוב "כמים" – לכן לומדים שדומה למים שאינם צריכים כיסוי

קושיא

למה אין מדמים דם בהמה למים לעוד דבר – שניתן לטבול בדם

תירוץ

בפסוק השני הנ"ל כתוב "מים" בקשר ל3 דברים: "מעין", "בור", "מקוה"
לכן כאילו כתב "מים" 3 פעמים – ל3 מיעוטים:

1. 1 שאר משקים זוחלין
2. שאר משקים מכונסים
3. דם

הערות שוליים

¹ ממעטים קודם שאר משקים שהרי בדם יש לרבות כיון שהוקשה למים

סקירה כללית

למרות "יצוד", כיסוי הדם שייך גם לחיות/עופות שצדיה אינה שייכת להם (לומדים זה מריבוי "ציד")
ו"יצוד" מלמד רק ...

פסוק / דרשה

"... אשר יצוד ציד... וכסהו בעפר"

מלים בפסוק	לימוד מהמלה
ציד	אפילו ניצודים ועומדים כמו תרנגולים.
יצוד	מלמדת דרך ארץ שלא יאכל בשר בתדירות, אלא מדי פעם - כמו שצדים רק מדי פעם.

סקירה כללית

לפני הדורות האחרונים שהם חלשים, צריך היה אדם לקנות בשר רק אם יש לו מספיק כסף.
דורשים את זה מפסוק.

פסוק / דרשה

כי ירחיב ה' אלוך את גבולך כאשר דיבר לך ואמרת אוכלה בשר כי תאווה נפשך לאכול בשר בכל אות נפשך תאכל בשר
... וזבחת מבקר ומצאנך ... ואכלת בשעריך בכל אות נפשך

מלים בפסוק	לימוד מהמלה
כי ירחיב ה' אלוך את גבולך כאשר דיבר לך ואמרת אוכלה בשר כי תאווה נפשך לאכול בשר בכל אות נפשך תאכל בשר	לא תאכל בשר אלא לתיאבון (רק מדי פעם)
וזבחת מבקר ומצאנך	תאכל רק בשר מבהמות שיש לך, ואל תקנה מן השוק.
וזבחת מבקר ומצאנך	תאכל רק חלק מבהמות שלך, ולא כולם.

דין

יוצא מדרשות הנ"ל שסוג ותדירות האוכל הם לפי כמות הכסף שיש לו

יוצא מן הכלל

בדורות האחרונים, שאנשים חלשים יותר, קונים מן השוק ואפילו לווים כסף.

סקירה כללית

פירוט למטה

פסוק / דרשה

כבשים ללבושך ומחיר שדה עתודים ודי חלב עזים ללחמך ללחם ביתך וחיים לנערותיך

מלים בפסוק	לימוד מהמלה
כבשים ללבושך	קנה צאן ויהיה לך ביגוד מהצמר
ומחיר שדה עתודים	יש לאדם למכור שדה כדי לקנות צאן – ולא הפוך
ודי חלב עזים	די לו לאדם להתפרנס מחלב גדיים שבביתו.
ללחמך ללחם ביתך	לחמך קודם ללחם משפחתך
וחיים לנערותיך	תלמד בניך דרך חיים – להסתפק במועט (לא בבשר ויין)

סוגיא - דף פד. - נושא: [אגדתא] שונים

סקירה כללית

- התעסקות בבהמה דקה מעשיר.
- כישוף...
- 'אבד כספו אם ...
- 'אכל פחות ממה שיש לו, 'יתלבש ממה שיש לו, 'יכבד את אשתו ובניו יותר ממה שיש לו.

סקירה כללית

מורכב!

דין (למסקנא): השוחט בשבת בשביל חולה מסוכן, למסקנא אין מכסים את דמו.

ראיה לכך מתוך מה שמוזכר בתוך "רקע" ארוך (שנתמצת למטה) – מוזכר בתוך הק"ו שם (מסומן בצהוב) שכיסוי דם כו' אינו דוחה שבת.

ה"רקע" בקיצור:

דין: אין ספק חיוב כיסוי הדם (כמו של כו' שבדיעבד נשחט ביום לטוב) דוחה יו"ט

מגלן: ק"ו

יש **פירכות** לק"ו (לפירכא הראשונה יש שני תירוצים. הפירכא השנייה תקיפה)

רקע (ברייתא)

מקרה

כו' (ספק שחייב בכיסוי הדם) שעבר ושחטו ביום טוב

דין

רבי יוסי: אין מכסין את דמו

עקרון

אין ספק כיסוי הדם דוחה יום טוב

מגלן

קל וחומר: ממילה

כיסוי הדם (כו'/ספק)	מילה	הישויות:
חומר	קל	איזה החומר/הקל:
אין ספיקו דוחה יו"ט	אין ספיקה דוחה יו"ט ←	הדין הנלמד מהק"ו:
		<u>תהליך ההגיון</u>
ודאה אינה דוחה שבת	ודאה דוחה שבת	מילה יותר קלה (מבחינה שוודאה דוחה שבת)
	ספיקה אינה דוחה יו"ט	ובכל זאת חמורה: מבחינה שאין ספיקה דוחה יו"ט
כל שכן שספיקו לא ידחה יו"ט	←	כ"ש כיסוי הדם (היותר חמור כנ"ל) צריך להיות חמור (גם) בזה (שספיקו לא ידחה יו"ט)

פירכא

מכסים גם בלילה	אין מלים בלילה	¹ פירכא: מבחינה אחרת מילה יותר חמורה: שאין מלים בלילה
----------------	----------------	---

בהו"א היתה פירכא אחרת אך יש לה 2 תירוצים:

פירכא: תקיעת שופר (ב"גבולים" – היינו חוץ מבית המקדש) תוכיח **שחמורה** שאינה דוחה שבת

ומ"מ **קלה** שספיקה (היינו טומטום שספק האם אישה ופטורה) **דוחה יו"ט**

תירוצים:

1. רבי יוסי לטעמיה שסובר ש(גם) אשה ודאית יכולה לתקוע בשבת – לכן אינו מקרה של "ספק"
2. מצד אחר תקיעת שופר **קלה** שדוחה שבת במקדש (לעומת כיסוי הדם שאינו שייך בכלל במקדש)

מקרה

שחט בשבת לחולה מסוכן

דין - הוא אמינא

מכסים את דמו

טעם

מתוך שהותרה, הותרה לגמרי.

דין - מסקנא

אסור לכסות את דמו

ראיה מברייטא

מוזכר במפורש בברייטא ב"רקע" למעלה (**מסומן בצהוב**)